

بهره‌وری موجودی سرمایه بیش از ۱۸۰ کشور از سال ۱۹۵۰ تاکنون ارائه می‌دهد این مجموعه داده ابتدا در دانشگاه پنسیلوانیا و با استفاده از روش‌های قدرت خرید همسان (PPP) توسعه یافته و اهمیت آن در این است که امکان مقایسه دقیق عملکرد اقتصادی و سطح زندگی بین کشورهای را بدون تحریف نرخ ارز فراهم می‌کند و از تحقیق تجربی دقیق در اقتصادرشد، تحلیل سیاست‌ها و توسعه بین‌المللی پشتیبانی می‌کند. نتایج حسابداری توسعه نشان می‌دهد که بر خلاف باور بسیاری، سرمایه‌های تیزیکی سرمایه‌گذاری - تقریباً هیچ نقش در توضیح کاهنده گسترده درآمد سرانه بین ایران و آمریکا طی سه دهه گذشته ندارد. حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد از این کاهنده به واسطه سرمایه انسانی قابل توضیح است و باقی آنکه ناشی از بهره‌وری کل عوامل است. نقش TFP به‌ویژه در ۱۰ تا ۱۵ سال گذشته افزایش یافته و اکنون حدود ۲۰ درصد تفاوت درآمد سرانه بین دو کشور در سال ۲۰۰۳ را توضیح می‌دهد.

سوال مهم این است که چه چیزی این تفاوت بزرگ در بهره‌وری کل و سرمایه‌های انسانی را توضیح می‌دهد. ابتدا توجه داشته باشید که میانجی‌های سرمایه انسانی بر اساس سطح تحصیلات گروه‌های مختلف جمعیت است و کیفیت سرمایه انسانی را که عامل بسیار مهمی است، اندازه نمی‌گیرد. اگر این مسئله به درستی لحاظ شود - که به دلیل کمبود داده‌های قابل اعتماد و ذاتاً ذهنی بودن موضوع مشهور است - نقش سرمایه انسانی در توضیح این تفاوت احتمالاً به‌طور قابل توجهی افزایش می‌یابد. در واقع، کیفیت سرمایه انسانی و بهره‌وری کل به شدت با یکدیگر مرتبط هستند.

در اینجا است که مهم‌ترین بخش انبساط رشد در ۲۵-۲۰ سال گذشته مطرح می‌شود. نکته محوری این بخش کلیدی این است که تخصیص نادرست در سطح خرد، در نهایت به تفاوت‌های بهره‌وری در سطح کلان منجر می‌شود و باعث زیان‌های بزرگ تولید، به‌ویژه در اقتصادهای کمتر توسعه یافته مانند ایران می‌شود. چارلز جوتز، اقتصاددان برجسته رشد آمریکا، این بخش را «مهم‌ترین پاسخ ممکن ما به سوال اینکه چرا برخی کشورهای بسیار ثروتمندتر از دیگران هستند» می‌نامد (نگاه کنید به فصل او در Handbook of Macroeconomics ۲۰۱۷، به باور من، هیچ پژوهشی بیش از این، مستقیماً به چالش‌های قبلی ایران نمی‌پردازد علاوه بر این، تقریباً همه موضوعات کلیدی و توصیه‌های سیاستی این ادبیات به مشکلات داخلی کشورها مربوط می‌شود.

بنابراین، توانایی مسوولان و سیاستگذاران ایرانی برای پرداختن به این مسائل، ابتدا به آگاهی و درک آنها از مشکلات و سپس به تمایل آنها برای اقدام با در نظر گرفتن رتبه کلی جامعه ایران و مشارکت معنادار شهروندان در فرآیند تصمیم‌گیری دارد. منابع تخصیص نادرست گسترده و ناموس و مفرات و هسته آنها، نهادهای ضعیف، اجرای ضعیف قوانین و مقررات و سیاست‌های کلان اقتصادی نادرست قرار دارد. برای ملموس‌تر شدن، دو مثال کلیدی که این مشکل را نشان می‌دهند ارائه می‌کنم. این مثال‌ها همچنین دو چالش اصلی کلان اقتصادی ایران را نمایان می‌کنند. برای جزئیات و مثال‌های بیشتر، لطفاً به مقاله من در مورد اقتصاد ایران مراجعه کنید.

اول، سیستم بانکی ایران است که سال‌هاست مورد بحث قرار دارد. ریشه مشکل، رفتار غیرموسوالاته و اجرای سیاست‌های مالی و پولی عمدتاً ضعیف و نادرست توسط سیاستگذاران است. سیاست‌های مالی (تسکینگ) از این نظر غیرموسوالاته هستند که طراحی و اجرای آنها به افزایش رتبه جامعه می‌انجامد و نه رتبه کلی را در نظر می‌گیرد. بر عکس، هم جامعه کنونی و هم نسل‌های آینده را گرفتار کرده‌اند. برای تطبیق با چنین سیاست‌های ضعیفی، سیستم بانکی را مجبور به همراهی با آنها شده و در نتیجه منابع بانکی به فعالیت‌های بسیار ناکارآمد تخصیص یافته‌اند. با نگاهی به نقش حیاتی در رشد اقتصادی از طریق خلق اعتبار و تخصیص موثر سرمایه دارند. شواهد نشان می‌دهد که وام‌های بانکی در رشد چین و تبدیل آن به یک قدرت قدرتی طی دو دهه گذشته نقش قابل توجهی داشته است (برای مثال، نوشته‌های اقتصاددان آمریکایی نوح لاسیت).

مثال مهم دیگر که در کانون ما قرار می‌گیرد، سیاست سخت است. ادامه روند قبلی قیمت سوخت است. در اقتصاد قیمت‌های نسبی و وقتی هزینه در تخصیص موثر منابع اهمیت دارند، در حساب دلار آمریکا یا یورو یا هر ارز مهم دیگری - که نشان‌دهنده قیمت واقعی برای اقتصادی چون ایران است - قیمت هر لیتتر بنزین در ایران عملاً صفر یا تقریباً رایگان است. تخصیص چنین منبع طبیعی بسیار مهمی به این شکل، نه تنها منجر به تخصیص بسیار ناکارآمد منابع و بار سنگین بر رشد می‌شود، بلکه اصلاح رفتار سیستم‌های مالی و پولی را نیز بسیار دشوار می‌کند. زیرا این دو به شدت در ایران به یکدیگر مرتبط هستند. همان‌طور که قبلاً اشاره شد، رشد بهره‌وری، به قول کروگمن، در بلندمدت همه چیز است. زیرا زندگی انسان با کمبود تعریف می‌شود. این امر ناشی از کمبود سرمایه انسانی است. این کشور به‌طور قابل توجهی بیشتر تولید می‌کند و با بیشتر، کمتر. این در واقع جوهر تعالیات اقتصادی در سطح سیستم است. هر قدرتی که انتخاب شود، باید با مزه و کارایی دنبال شود تا جامعه به سوی آینده‌ای عادلانه و پررونق پیش برود.

تاریخ و دانش اثبات‌شده اقتصادی نشان می‌دهد که سیستم قیمت‌های این فرآیند ضروری است. بدون آن، همان‌طور که پیشتر به‌توجه اقتصاددان آمریکایی، تأکید می‌کنند، نمی‌توان تفاوت موثر بین آنچه را که مطلوب عملی و قابل اجراست، مشخص داد. آمریکاییان، اقتصاددانان و فیلسوفان هندی، در کتاب توسعه به مثابه آزادی می‌نویسند: مخالفت کلی با بازارها تقریباً به همان اندازه ضعیف است که مخالفت کلی با گفتگو بین دولت و انسان باشد (اگرچه بعضی اقتصاددانان خواهان پیوستن هستند و برای دیگران - یا حتی خود افراد درگیر - مشکل ایجاد می‌کنند).

دکتر مهرداد کیارسی
استاد اقتصاد دانشگاه آتاتوا
Alborz.payam@gmail.com

پیام آشنا گزارش می‌دهد اقتصاد ایران گرفتار التهاب و سوداگری

قیمت‌نمود نظارت مؤثر، و گسترش فعالیت‌های غیرمولد در زنجیره عرضه و تقاضا، چهره واقعی سیاست اقتصادی کشور را آشکار کرده است. دست‌های غیرمولد در این حوزه نه تنها فضای رقابتی را مختل کرده‌اند بلکه موجب بی‌اعتمادی اجتماعی و کاهش امید عمومی به کارآمدی اصلاحات شده‌اند.

رضایور معتقد است که اقتصاد کشور امروز، چنانچه کنترل فعالیت‌های غیرمولد سوداگری و تبادلات نامتوازن است، تا زمانی که پایه‌های تولید سرمایه‌گذاری مولد، و توزیع عادلانه درآمد ترمیم نشود، هر اقدام اصلاحی صرفاً به تعدیل‌های موقتی تبدیل خواهد شد. سیاست‌گذاری‌های بخشی بدون نگاه جامع، نه تنها به نتیجه نمی‌رسد بلکه چرخه معیوب فقر و بی‌اعتمادی را بازتولید می‌کند.

در مجموع، کارشناسان در این باره اند که توقف تورم و کنترل قیمت‌ها با تصمیمات مقطعی یا محدود ممکن نیست بلکه نیازمند تغییر در ساختار نهادهای اقتصادی و سیاست‌های نظارتی، ایجاد یونیت میان سیاست‌های اجتماعی و اقتصادی است. در غیر این صورت، عوارضات ناشی از تورم و بی‌اعتمادی اقتصادی و «فرار سرمایه» و «فرار سرمایه» صرفاً در عنوان باقی خواهد ماند و معیشت مردم همچنان در سایه فقدان اصلاحات واقعی گرفتار خواهد بود.

mojgan.bidaki88@gmail.com

قالیباغ: توافق دولت با تلگرام از اساس کذب است

که هر بلنقرم خارجی اگر بخواهد رسمی در داخل کشور کند، حتماً باید ضوابط و مقررات را ببیند. شورای عالی فضای مجازی هم گروه ۹ نفری را انتخاب کرده که این ۹ نفر باید این مصوب کنند که این ضوابط رعایت شده باشد یا نشده است. اگر کسی اطلاعاتی غیر این می‌دهد و دنبال می‌کند، کذب است.

قالیباغ گفت: این مصوبات روشن است. خواهش می‌کنم این اطلاعات را اول قطعی کنید. بعد اعلام کنید. مطمئن باشید اگر بنگریم این را قبول نکنند، حتماً در داخل مجوز رسمی پیدا نخواهد کرد.

استان‌های دیگر منتظر تصمیم «مرکز» نمی‌مانند

که مقامات استانی آموزش‌ها و مراکز را پروتکل‌های دیپلماتیک و مسائل بین‌المللی را در بر داشتند. در این راستا، وزارت امور خارجه باید همکاری نزدیک با دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی در استان‌ها داشته باشد تا این نهادها نقش مؤثری در تربیت دیپلمات‌های محلی ایفا کنند. همچنین به منظور تسهیل روابط تجاری، ایجاد پیمان‌نامه‌های مناسب در مرزها و گمرک‌ها، از جمله تقویت کریدورهای ترانزیتی، ضروری به نظر می‌رسد.

علاوه بر دیپلماسی اقتصادی، دیپلماسی فرهنگی نیز می‌تواند در تقویت روابط با کشورهای همسایه و سایر کشورهای مؤثر باشد. استان‌ها، به‌ویژه مناطقی که دارای جاذبه‌های فرهنگی و تاریخی هستند، می‌توانند از این ظرفیت‌ها برای جذب گردشگران و گسترش تبادلات فرهنگی استفاده کنند.

دیپلماسی استانی، به‌ویژه در شرایط کنونی که ایران با چالش‌های اقتصادی و سیاسی مواجه است و وضعیت تحریمی را تجربه می‌کند، می‌تواند راهکار مؤثری برای بهبود روابط خارجی و به‌ویژه تقویت مناسبات تجاری با کشورهای همسایه باشد. با تمرکز بر ظرفیت‌های محلی و انگیزه‌های اقتصادی، استان‌ها می‌توانند نقش مؤثری در تقویت زیرساخت‌ها، ایران می‌توانند نقش مؤثری را در جلب سرمایه‌های محلی و جذب سرمایه‌های خارجی و همچنین توسعه زیرساخت‌ها ایفا کرده و از فرصت‌های اقتصادی و تجاری استان‌ها بهره‌برداری کنند. این رویکرد نه تنها به گسترش تجارت و روابط اقتصادی کمک می‌کند بلکه می‌تواند به تقویت هویت فرهنگی و اجتماعی ایران در سطح منطقه‌ای و جهانی منجر شود.

مطالعات جامع، به‌صورت فوری و دستوری اجرا می‌شوند، و نتیجه آن، ایجاب‌های و بی‌اتر شدن سیاست‌هاست.

رضایور با اشاره به نمونه‌های بزرگ این وضعیت در اجرای طرح‌های اخیر می‌گوید: متولیان اقتصادی از لزوم بررسی ایجاد مختلف اصلاحات سخن می‌گویند اما هنوز هیچ طرحی با اهدافی از مطالعات نهایی ارائه نشده است. این تأخیر در تصمیم‌گیری، هم‌نشانه نبود اجماع کارشناسی در عرصه سیاست‌گذاری است و هم نشان می‌دهد که مسئولان ذیربط در تخصیص اولویت‌ها دچار تردید است.

وی با تأکید بر اینکه بازار خودرو و به‌تازگی نمودی از وضعیت عمومی اقتصاد نیز این آشفتگی را منعکس می‌کنند، ادامه می‌دهد: نوسانات شدید

شده است. می‌گوید متأسفانه شاهد فشار معیشتی بر اقشار مختلف جامعه هستیم. حتی اعضای هیئت مدیره دانشگاه‌ها که زملی جزو طبقات دارای امتیاز اقتصادی محسوب می‌شوند، امروز از توانایی در تأمین هزینه‌های زندگی سخن می‌گویند.

وی می‌آورد می‌شود که افزایش مداوم قیمت‌ها در کنار رکود دستمزد، شفاف‌گف میان درآمد و هزینه را به مرحله خطرناک رسانده و نشانه‌ای از توقف این روند مشاهده نمی‌شود.

این کارشناس اقتصادی تأکید می‌کند: هرگونه اصلاح اقتصادی، باید مبتنی بر بررسی همه‌جانبه آن‌ها در جامعه باشد. با این حال، در عمل، بسیاری از طرح‌های دولت‌ها قبل از طی مرحله

اساسی، هرگونه مقوله نامه و عهدنامه و قرارداد باید به تصویب مجلس برسد. اما هنوز نسخه فیزیکی این توافق حتی به رؤیت شورای عالی فضای مجازی هم نرسیده است.

نماینده مردم خمینی‌شهر در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: اگر این قرارداد بدون تصویب در مجلس امضا شود، موجب استیضاح وزیر خواهد شد. قطعاً این قرارداد نیازمند تصویب مجلس است. چرا که در گام‌های اقتصادی دیجیتال، ما تماماً در اختیار اجنبی قرار می‌گیریم. مجلس باید در جریان باشد. محمدمهدی قالیباغ در پاسخ به این تذکر، گفت: اگر

محبوبه یدگی - یک کارشناس اقتصادی معتقد است که افزایش فشار نقدی - ضعف در مهار تورم، از مهم‌ترین عواملی است که به التهاب بازار و رشد بی‌رویه قیمت کالاهای اساسی دامن زده است.

طی سال‌های اخیر، وزیرهای چون «فرانسوازی قیمت‌ها»، «جراحی اقتصادی» و «اصلاح نظام یارانه‌ها» به بخش تائیتی از ادبیات سیاست‌گذاری دولت‌ها بدل شده است. از هر دولتی که روی کار آمد، این شعارها به‌عنوان نسخه نجات هدیه اقتصاد معرفی شدند. اما تجربه عملی نشان داد که نبود اصلاحات ساختاری در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی، هیچ‌یک از این طرح‌ها به ثبات یا بهبود معنادار در معیشت مردم منجر نشده‌اند.

از طرفی بخش قابل توجهی از کارشناسان معتقدند دولت‌ها به جای تمرکز بر زمینه‌های اصلی از جمله سلامت، تولید، عدالت مالیاتی و مهار تورم ساختاری، تنها به ابزارهای ظاهری اصلاحات در سطح قیمت‌ها بسنده کرده‌اند. این رویکرد سطحی، مفرط به چرخه معیوب افزایش قیمت‌ها و کاهش قدرت خرید مردم شده که هر سال با شدت بیشتری تکرار می‌شود و جامعه در همان نقطه ابتدایی باقی می‌ماند.

در این زمینه حمید رضایور کارشناس اقتصادی با تأکید بر اینکه فشار معیشتی بر مردم نه تنها در قشر پایین، بلکه بر طبقه متوسط نیز مستقیم‌تر

رئیس مجلس شورای اسلامی در واکنش به تذکر یکی از نمایندگان گفت: ادعای توافق دولت با تلگرام از اساس کذب است.

به گزارش پیام آشنا، حجت‌الاسلام محمدتقی نقدعلی در جلسه علنی روز گذشته مجلس شورای اسلامی طی تذکر شفاهی اظهار کرد: دولت و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در حل فضای توافقی با تلگرام است که این توافق هنوز به اطلاع شورای عالی مجازی نرسیده است.

وی ادامه داد: مطلق اصل هفتاد و هفتم قانون

دیپلماسی استانی، به‌ویژه در شرایط کنونی که ایران با چالش‌های اقتصادی و سیاسی مواجه است و وضعیت تحریمی را تجربه می‌کند، می‌تواند راهکار مؤثری برای بهبود روابط خارجی و به‌ویژه تقویت مناسبات تجاری با کشورهای همسایه باشد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از نوزینوز، در شرایط پیچیده کنونی که ایران در عرصه بین‌المللی با چالش‌های متعددی از جمله تحریم‌های اقتصادی مواجه است، طراحی راهکارهای نوآورانه برای تقویت روابط خارجی و تسهیل مبادلات تجاری کشور ضروری به نظر می‌رسد. یکی از این راهکارها، بهره‌گیری از ظرفیت دیپلماسی استانی است. این به‌ویژه در تعاملات با کشورهای همسایه می‌تواند نقش کلیدی ایفا کند.

ظرفیت‌های استان‌ها در دیپلماسی اقتصادی دیپلماسی استانی به‌عنوان یکی از ابزارهای نوین در سیاست خارجی ایران، به‌ویژه در دولت‌های اخیر، و متحصص در دولت چهاردهم مورد توجه خاص قرار گرفته است. در این رویکرد، مسوولان ارشد استانی، با تکیه بر ویژگی‌ها و ظرفیت‌های خاص مناطق خود، نقش مؤثری در پیشبرد اهداف سیاست خارجی و شگفتی‌های اقتصادی ایفا می‌کنند. دیپلماسی استانی در راستای ترمیم سیاست همسایگی، به‌ویژه در مرزها و مناطق مستعد اقتصادی، می‌تواند به‌عنوان ابزاری مهم در تحقق اهداف سیاست خارجی کشور عمل کند. این رویکرد، ظرفیت‌های اقتصادی، فرهنگی

و اجتماعی استان‌ها باید به‌طور همدند و هم‌راستا با سیاست‌های کلان کشور در جهت تقویت روابط با کشورهای همسایه بهره‌برداری شوند.

استان‌های مختلف کشور، به‌ویژه استان‌های مرزی و مناطق دارای ویژگی‌های خاص اقتصادی و تجاری، پتانسیل‌های بی‌شماری برای تقویت دیپلماسی اقتصادی ایران دارند. به‌عنوان مثال، استان خراسان رضوی با موقعیت جغرافیایی خاص خود نقش مهمی در ارتباطات تجاری با کشورهای آسیای میانه، قفقاز و چین ایفا می‌کند. استان آذربایجان شرقی نیز می‌تواند چنین نقشی را با کشورهای مثل ترکیه و جمهوری آذربایجان و ارمنستان برعهده بگیرد. سیستان و بلوچستان به شدت مستعد است که حلقه ارتباطی ایران با پاکستان و افغانستان و هند باشد. سایر استان‌ها هم به تناسب اقلیم و موقعیت ژئوپلیتیکی خود قادر به انجام چنین پیوندهایی هستند. استان‌ها علاوه بر ظرفیت‌های اقتصادی، می‌توانند در زمینه‌های فرهنگی، گردشگری و حتی مسائل زیست‌محیطی نیز روابط مؤثری با کشورهای همسایه برقرار کنند.

دولت باید با ایجاد ساختارهایی همچون ستاد دیپلماسی استانی و تشکیل کارگروه‌های تخصصی در وزارت خارجه و سایر وزارت‌خانه‌ها و تشکیلات اداری کشور، تلاش دارد تا اختراعات بیشتری به استان‌ها، و مقامات محلی و انگار کند. این رویکرد باعث خواهد شد که تصمیمات در سطح استان‌ها متناسب با نیازهای محلی و فرصت‌های موجود اتخاذ شود. بر اساس تجربه‌ها، استفاده از ظرفیت‌های بخش

دیپلماسی استانی، ضروری است